

JAK PRZEBIEGA ROZWÓJ MOWY U NASZYCH POCIECH?

Trudno sobie wyobrazić życie ludzi bez sprawnego języka, mowy, porozumiewania się między sobą. Człowiek posiada zdolność do komunikowania się za pomocą słów.

Pamiętajmy, iż proces rozwoju mowy trwa kilka lat. Zanim dziecko nauczy się wyrażać swoje myśli, musi przejść kilka etapów rozwoju mowy, podczas których stopniowo zdobędzie umiejętności poruszania różnymi grupami mięśni do wytworzenia mowy artykułowanej. Zdrowe, normalnie słyszące i normalnie rozwijające się dziecko przyswaja sobie mowę w ciągu pierwszych 5 – 6 lat. W rozwoju mowy językoznawcy wyróżniają następujące okresy:

01 *okres melodii, zwany również okresem przygotowawczym (0 – 1 rok życia):*

Dziecko po urodzeniu, wydaje dźwięk- krzyk spowodowany pierwszym oddechem. Krzykiem i płaczem reaguje niemowlę na wrażenia dla niego przykre, jak ból, zimno, głód itp., a po pewnym czasie za pomocą krzyku komunikuje otoczeniu swoje niezadowolenie.

Około trzeciego miesiąca życia zaczyna głużyć. Są to przypadkowe dźwięki przeważnie gardłowe i tylnojęzykowe.

Około szóstego miesiąca pojawia się gaworzenie polegające na powtarzaniu dźwięków z otoczenia i tych, które dziecko wydaje przypadkowo.

Około ósmego miesiąca życia, dziecko zaczyna reagować na mowę.

W czwartym kwartale rozwija się rozumienie, które znacznie wyprzedza mowę samodzielną. Dziecko jest w stanie zidentyfikować kilka wyrazów, tzn. skojarzyć usłyszane nazwy z odpowiednimi przedmiotami.

Pod koniec pierwszego roku życia dziecko zaczyna wymawiać pierwsze wyrazy.

Etapy rozwoju mowy....

02 okres wyrazu (1- 2 rok życia)

W pierwszych wyrazach występują przede wszystkim samogłoski „a”, „u”, „i”, a ze spółgłosek: d, n, m, t, b, ś, ć, dź. Są to wyrazy takie jak mama, tata, baba, da, na... Powtarzane wyrazy są imitacją posłyszanych dźwięków, a nie świadomym ich używaniem; zjawisko nazywa się echolalią.

W wieku 14-15 miesięcy zaczyna dziecko wypowiadać więcej pojedynczych wyrazów. Związane jest to z rozwojem jego uwagi, spostrzegawczości, pamięci, czyli z rozwojem umysłowym oraz fizycznym.

Większość dzieci półtorarocznych potrafi spełniać proste polecenia. Przy końcu drugiego roku życia dziecko próbuje wypowiadać swoje doznania. Końcem tego okresu słownik dziecka zawiera kilkadziesiąt wyrazów, których większość stanowią rzeczowniki używane w mianowniku i będące nazwami przedmiotów z najbliższego otoczenia dziecka. W tym okresie wypowiadane przez dziecko wyrazy są bardzo zniekształcone pod względem brzmieniowym.

03 okres zdania (2- 3 rok życia)

Dziecko zaczyna rozumieć rozmowę rodziców, dotyczącą członków rodziny, przedmiotów interesujących je lub aktualnych wydarzeń.

Pierwsze zdania są dwuwyrazowe i wyłącznie twierdzące. Dostyc szybko pojawiają się proste zdania pytające i rozkazujące. Z części mowy najczęściej używane są rzeczowniki, będące nazwami konkretnych przedmiotów, występujących w otoczeniu dziecka, np. pokarmów, napojów, zwierząt, części ciała, części ubrania.

Artykulacja (wymowa) głosek jest lepsza niż w okresie poprzednim, jednak daleka od prawidłowego wzorca wymowy osoby dorosłej-głoski, których wymowa sprawia dziecku trudności, zastępowane są łatwiejszymi.

Najwięcej nowych słów dziecko przyswaja sobie w drugim- trzecim roku życia:

okres ten jest przełomowy w rozwoju mowy dziecka.

Etapy rozwoju mowy....

04 okres swoistej mowy dziecięcej (3-7 rok życia)

Dziecko trzyletnie potrafi porozumiewać się z otoczeniem, mowa jego jest już w pewnym stopniu ukształtowana, nie znaczy to jednak, że jest pozbawiona błędów i że jej rozwój nie odbywa się w dalszym ciągu.

Artykulacje sprawiające dziecku trudności mogą być:

- w ogóle nie wymawiane- dziecko nie wymawia danej głoski w wyrazie np. miś- mi_;
- zastępowane łatwiejszymi- dziecko zamienia głoskę trudniejszą na łatwiejszą np. kot- tot;
- mylone z innymi np. szafa- safa.

Rozwój mowy nie u wszystkich dzieci przebiega jednakowo:

- u jednych szybciej i te dzieci zaczynają mówić wcześniej;
- u innych wolniej, co przejawia się późniejszymi początkami mowy i wolniejszym przyswajaniem wymowy pewnych głosek.

Pamiętajmy, że w różnej kolejności mogą pojawiać się poszczególne głoski w trakcie rozwoju mowy. Stopień rozwoju mowy w danym momencie zależy od różnych czynników:

- wpływu środowiska,
- zdolności pedagogicznych rodziców,
- psychofizycznego rozwoju dziecka.

Opracowała:
neurologopeda Edyta Majewska

Źródło: G. Demelowa "Elementy logopedii"

PUBLICZNE PRZEDSZKOLE NR 4 Z ODDZIAŁAMI
INTEGRACYJNYMI W WIELUNIU